



LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH
HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5

CAPS DE BROT



MR. REUTLINGER

De la capital de Fransa
fotógrafo distingit,
es avuy en lo seu género
lo més brillant, lo més chic.
Son nom en nostras columnas
s' ha vist mil cops reproduhit.
al peu de las Fillas d' Eva
y las Donas de Paris.



D' AQUI D' ALLÀ

En materias de salut pública, hi ha que convenir ab que 'l nostre municipi dorm molt fort; pero en cambi, tampoch pot negarse que quan se desperta 's posa á treballar ab un desenfreno terrible.

Aquí tenen la Barceloneta Fins ara ningú 'ls havia mirat la cara ni preguntat cóm se diuen; pero de repent la corporació municipal s'adona de que aquells vehins tenen la vida al encant per culpa dels pous, y sense entretenirse en camándulas, fa formar la brigada sanitaria y la precipita sobre 'l barri marítim ab l'ordre formal de desinfectarho tot, costi lo que costi y pesi á qui pesi.

Alló ha sigut una reproducció, en petit, de la invasió dels bárbaros.

Los sanitaris se presentavan en las casas y sense donar lo Deu-vos-guart, preguntavan al vehins:

—¿Ahont es lo pou?

—Vinguin, es cap aquí. ¿Per qué ho preguntan?

—Ara ho veurán.

Y ¡zas! ab un líquit extrany y de desagradable aspecte, embrutavan l'aygua, las parets del pou, las rejolas del pis... y la cara de la mestressa.

—¡Y ara! ¿qué fan?—exclamava la gent, escandalitzada.

—Desinfectém, matém microbis, salvém la vida dels habitants de la Barceloneta.

Lo mal es que 'ls *desinfectats* troban la broma un xich massa pesada y considerant pitjor lo remey que la malaltia, tractan de defensarse contra las *hordas* higiénicas del nostre Ajuntament.

Lo crit de guerra es aquest:

—¡No 'ns volém deixar desinfectar ab porquerias!

Pero la corporació municipal contesta:

—¿No? Us desinfectarém de grat ó per forsa.

—¡Ja ho veurém!—repliquen los interessats, preparantse á la resistencia.

Verdaderament, los medis higiénichs que ha adoptat lo municipi son d'una utilitat y eficacia molt discutibles.

Pero es lo qu' ell dirá:

—Cadascú té 'l seu modo de matar... microbis.

¿Y aquest altre, de quin modo pensa matarlo?

Aquest si qu' es un microbi gros y d'intenció horrorosament danyina. Y que no s' ha presentat en los pous de la Barceloneta, sino en lo bell mitj de la caixa dels quartos del nostre Ajuntament.

Calculin vostés mateixos. Lo govern, després de mil anadas y vingudas, reclama al municipi l'import dels terrenos que ocuparen las murallas, y li reclama sense concedirli recurs ni apelació de cap género.

¿Los sembla si 'l microbi es d'*empuje*? Una pila de milions, que á la quenta al govern li fan falta, y no sapiguent d' ahont tréurels, los demana á Barcelona en la creencia de que aquí 'ls tenim y 'ls desembutxacarém desseguida.

En rigor, aquesta creencia es bastant fundada.

A Madrit deuen ferse aquestas reflexions:

—Dintre del actual desgabell económic en que tothom crida, tothom s' exclama y tothom somica, l'única població que no ha dit res y s' ha pres la cosa ab calma es Barcelona.

¿Qué vol dir aixó?—haurán continuat pensant á Madrit.—Que allí nedan en l'abundancia y que

als barcelonins no 'ls vé d' uns quants milions més ó menos.

Además, sino per xó, per altras causas, lo govern té dret á pensar respecte á nosaltres d' aquesta manera.

Barcelona es la terra clássica del rumbo y la ostentació. Cada vegada que algún rey, algún príncep, algún personatge de Madrit ens ha vingut á visitar, los barcelonins hem tirat la casa per la finestra y l' hem enlluhernat ab archs de triunfo, iluminacions espléndidas, banquetes suntuosos, festas que sols están al alcans d' una ciutat sobrada de recursos.

Aquí hem fet exposicions, hem organiat centenaris, hem montat museos; aquí hem fet correus d' or ab qualsevol pretest; aquí, en fi, hem pagat al marqués d' Ayerbe los terrenos de la Ciutadela....

—¿Per qué—pensará 'l govern—per qué no m' han de pagar á mi 'ls terrenos de las murallas? ¡Ells ray que poden ferho!

*

**

Tot ab tot, l' Ajuntament sembla no deixarse seduhir per la lógica del govern, y tracta de resistirse á las sévas pretensions que califica de abusivas é infundadas.

Y resolt á mostrar desde 'l primer moment una actitud enérgica y decidida, determina...—aguántinse á la paret si no volen caure—determina legalisar los comptes del palau real del Parch, d' aquest edifici que l' Ajuntament regala á la reyna y que tants diners ens costa.

¡Imaginínse l'efecte que aquesta viril resolució haurá causat á Madrit!

De segur que 'l ministre al enterarsen, haurá exclamat:

—¡Miréu cóm granejan los bons barcelonins!... Si arribo á sapiguerho, los apreto una mica més ab aixó de las murallas: en lloch de enviarlos un compte de vinticinch milions, los n' envío un de cinquanta ó cent....

*

**

Y ara que parlem d' aixó.

Si jo fos *pare de familia*—en lo sentit *fullero* de la frasse—ara que la fulana es aquí, portaria 'l compte á la *Bella Chiquita*.

Ja que la societat té gastos, que la ajudin á sufragarlos las personas que s' aprofitan de las sévas persecucions y denuncias.

¿Qui pot desconeix que la *Bella Chiquita* es una de las que se 'n han aprofitat més?

Avants ningú la coneixia, ningú parlava d' ella, ningú s' havia fixat en lo *mérit* de la séva dansa....

Ara, desde que 'ls *pares* l' han presa pèl seu compte, la *Chiquita* es una celebritat solicitada per tothom y per tothom aplaudida.

Apa, *mademoiselle* Diana, no sigui tacanya y portis com deu ab los pares de familia.

Pagui aquest compte:

«Por los trabajos de propaganda y bombo llevados á cabo á favor de la *Bella Chiquita*.... tanto.»

La cantitat la deixo en blanch.

Queda á la voluntat de vosté.

A. MARCH.

SONET

A mon íntim amic P. Serracanta

Ja fá molt temps Peret, que 't vaig buscant
sens saber ahont trobarte, com hi ha neu,

y per tot ahont pregunto pe 'l nom téu, ningú sab de que 'ls parlo; aixó es xocant.

Pro, com que 'm convenia á mi bastant donarte 'l recadet qu' en poder meu fa temps guardo per tú, no 't sápia greu si ho faig de un modo tan... extravagant.

A LA ESQUELLA las gracias podrás dar si arriba 'l tal recado en ton poder, puig si *ella* aquest sonet vol insertar tu quedas satisfet y jo hi complert;

L' encárrech que jo 't guardo es... prou canque una noya per tu 'm va da expressions [sons

J. STARAMSA.

UNA VISITA Á LOYOLA

Lo vall de Azpeitia es un dels paratjes mes hermosos de Guipúzcoa. En tota la provincia no crech que se 'n trobi un altre que l' aventatji per lo espayós, per la frescor y fecunditat del terrer y per l' hermosura de las montanyas que l' envoltan. Mentres los blats de moro en casi tota la terra guipuzcoana s' han quedat aquest any migrats y raquitichs per falta de plujas, á la vall de Loyola han crescut pomposos y ostentan cada panotxa que dona gust de veure. Las montanyas verdejan mes que en altres sitis, y dos d' ellas, altíssimas vestidas de bosch fins á mitja altura, y de mitj en amunt enterament peladas, mostran son color cendrós-brillant que 's destaca sobre 'l blau de 'l atmósfera, quan las brumas no las coronan omplint-las d' encisador misteri.

Allí, en aquella vall, construhiren la séva casa 'ls antepassats de Ignasi de Loyola: allí nasqué 'l célebre fundador de la companyia de Jesús: allí tenen ara 'ls jesuitas un dels séus convents mes mportants.

Solen los frares triar los llochs mes privilegiats per establirse: buscan sempre las bonas vistas, los aires saludables, las regaladas aguas: allí van trobar tot aixó. De manera que la casa de Ignasi de Loyola semblava predestinada pera convertirse en un convent.

Dupto que 'ls jesuitas l' haguessen aprofitada en la forma en que la tenen si no hagués reunit tal conjunt de condicions de comoditat y hermosura. Pero tal com van trobarla 'ls vingué de alló millor pera convertirla en una regalada estancia y en una finca espiritual de primera categoria.

L' edifici es grandíós, está tot construhit de mármol obscuro y ocupa una gran extensió de terreno. Qui costejá la construcció sigué la reyna Mariana, esposa del imbécil Cárlos II. Un retrato autentic de aquesta soberana vestint tocas blancas que li donan tot l' aspecte de una monja se veu avay encare en la sala recibidor del convent. Davant de aquest retrato hi ha 'l del séu marit ab la séva cara estúpida, lo cos desproporcionat, los brassos llarchs y cayguts com los de un gorila.

Aquells monarcas en un temps en que la miseria d' Espanya era espantosa gastavan millions en construir pera 'ls jesuitas una espléndida morada. L' arquitecto Fontana trassá 'ls planos ab lo proposit de donar á la construcció l' aspecte de una áliga imperial. Lo pórtich de l' iglesia representa 'l cap, l' iglesia en forma de rotonda coronada per un' altra cúpula representa 'l cos, dos cossos d' edifici un per cada banda simulan las alas, y las diversas construccions posterior, la qua.

En lo conjunt exterior hi predomina 'l mateix istil que campeja en l' Escorial, pero sense la se-

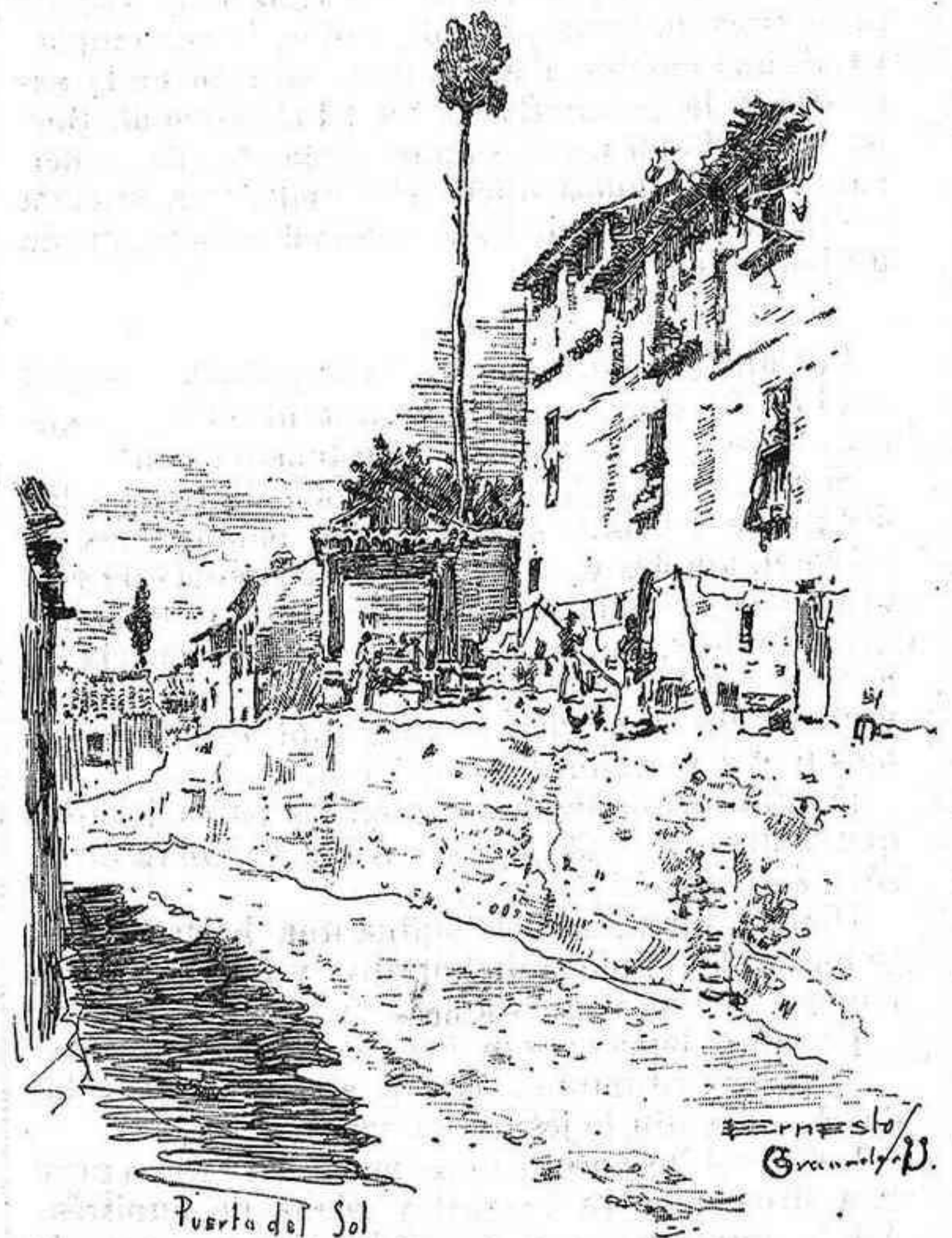
veritat de l' obra mestra de Joan de Herrera, las líneas generals son migradas, y en lo pórtich hi ha un verdader emplastre d' enfarfechs que volen ser adornos. Riquesa y mal gust: allá ahont vejeu combinats aquests dos elements, ja podéu dir ab tota seguritat:—Per aquí hi ha passat la má de un jesuita.

Se puja el pórtich per una gran escalinata semi-circular, alsantse en un dels repláns l' estatua de Ignasi de Loyola. Un gran cancell de caoba dona entrada á la iglesia, qu' es per sa riquesa un insult á la modestia y per sos elements arquitectónichs un altre insult al bon gust. Tota forrada de mármol jaspejat, sembla de crocant. Alguns dels altars son de onix ab costosas incrustacions de altras pedras finas y vistosas. La imatge de Sant Ignasi, colocada en l' altar major, es de plata macissa, y contrasta ab tanta riquesa y fastuositat un ámbent rónech y romátich que, al poch rato, dona fret fins al moll dels ossos. Sembla la tal iglesia un motllo de dolors reumátichs, pulmonías, y... funerals. Los mateixos jesuitas la freqüentan poch, valentse ab preferencia de una capella interior.

Per recorre 'l convent hi ha que trucar á la portería. Un porter de sotana, ab la típica rialleta jesuítica estereotipada als llabis nos obra la porta y 'ns fá passar al recibidor, ahont campejan los retratos de Carlos II y la séva dona. Al poch rato se presenta un altre jesuita somrient com lo porter y 'ns acompanya ab molta amabilitat.

Lo primer que 'ns fá seguir es *la casa del sant*. La casa de Ignasi de Loyola está ficada dintre de

GRANADA PINTORESCA



En lo mon qui no 's consola
es porque no vol;
d' aixó 'ls granadins ne diuhen
¡la *Puerta del Sol!*

la construcció. Conserva exteriorment lo mateix aspecte que tenia à últims del sigle XV. Fins à mitja alsada es de pedra picada: de mitj en amunt es de mahó. Ab son portal y sas finestras de un aspecte feixuch, ab sas parets de una gruixaria considerable y sobre tot en sos quatre torreóns colocats en los anguls de la construcció, mes que de casa té aspecte de fortaleza. En algunas parets s' hi veuen encara fondas aspilleras; y en un recó de sagristia s' hi conserva un cossi de ferro, dels que figuraren en la defensa de aquell verdader castell.

Tot lo caràcter típic que té la casa vista exteriorment desapareix desde 'l moment que 's penetra en son interior. Tots los aposentos han sigut transformats en capellas, desde 'ls baixos fins à las golfas. Y totas las capellas son de un gust deplorable. Escalas com de torre del Putxet, cielosos pintats al tremp de la manera més vulgar y altars y altarets enfarfegats de barroquisme. Entre 'ls quadros penjats à las parets s' hi veuen numerosos ossos de sant guarnits ab flors de drap, una carta autógrafa de Ignasi de Loyola y numerosos retratos de Ignasi de Loyola en tots los quals presenta aquest una cara diferent.

—Este es el verdadero—vos diu per fi 'l jesuita que 'ns acompanya, mostrantnos una copia moderna de un retrato degut à Coello.

—¿Y por qué ha de ser este y no los otros?—vaig atrevirme à preguntarli.

Y ell me respongué:

—Porque este lo hizo el *fotógrafo* de Felipe II.

¡El *fotógrafo*: tal com sona!

—Apaga y vámonos—vaig dir jo entre mi mateix al sentir aquesta barrabassada.—Y mentres lo jesuita cicerone estava explicant un sens fi de miracles, que avuy valdrian à Ignasi de Loyola gran fama de hàbil prestidigitador, jo contemplava alguns mobles d' època que figuran en la sagristia, y la *mascarilla* de Sant Francisco de Borja, colocada en un dels altars de la capella principal. Tenia 'l famós duch de Gandia una fesomia enèrgica, més propia de un home d' armas, que de un home de sotana.

*
*
*

Per una porteta interior se comunica la casa del Sant ab lo convent. A n' aquest últim no hi entran las senyoras, à lo menos ostensiblement.

Si alguna cosa hi ha notable allí dintre son las dos grans escalinatas, escalas de palau, totas de mármoles, amples y espayosas; los corredors de volta rodona, ab pilars y archs; los patis interns cuberts de flors; un gran recibidor que precedeix al grandios refetó, y en lo qual hi ha una pila ab vuit brochs d' aygua de raig continuo, l' aygua més fresca y millor de Guipúzcoa.

¡Y quina gana deuen agafar los pares jesuitas que beuen aquella aygua! Aixís se comprén la séva *insaciabilitat*.

Desde aquell punt se domina una horta inmensa amurallada, plena de hortalisa y fruyta de tota mena y ab una vaqueria modelo.

Es inútil demanar que 'us ensenyin una celda.

—No es costumbre... Es un aposento como los demás—vos diu lo jesuita ab veu melosa.

Lo que si 'us ensenyan ab molt gust es una gran sala situada sobre 'l terrat y plena de pupitres. Allí 's reuniren l' any passat los representants de tota la congregació pera procedir à l' elecció de general. A pesar de que n' hi anaren de totas las parts del mon, ningú s' enterà de la cosa, fins qu' estigué feta. Mònita jesuítica.

Quan al jesuita que 'us acompanya li recordéu

aquest fet, tors lo coll y somriu, com volguent dir: —¡Si 'n som de pillos!...

*
*

Quan surtirem del convent era mit-dia y en una de las portas laterals hi havia un aixám de pobres ab cassolas y plats de llauna, esperant la repartició de la sopa. ¡Espectacle trist y degradant!

Ab las sobras de la séva taula suntuosa mantenen à la pobrissalla.

Aquesta es la vida.

Lo jesuita que 'ns acompanyava féu una mica de propaganda. A l' ordre dels jesuitas s' hi entra de franch: no s' han de pagar dots com en altrás congregacions religiosas. Se menja bé, s' obté bon tracte: fins es fácil engreixarse.

Pero s' ha de renunciar à lo que l' home té de més preu: à la voluntat, al pensament, à la més petita sombra d' autonomia. L' home que 's fa jesuita 's converteix en una petita pessa de la gran màquina. Durant un número d' anys lo subjectan à tota mena de probas, fins à las més humillants. Cas de que las resisteixi l' acceptan; de lo contrari li donan las dimissorias.

Y quan l' han acceptat ja 'l poden deixar anar sol. Ell monopolisarà l' ensenyansa, 'l confessionari, 'l púlpit; ell se convertirà en lo conseller de las familias opulentas; ell farà casaments y desunirà matrimonis; ell se dedicarà à la cassa d' herencias y fortunas; ell promourà y fomentará la reacció política y religiosa, que deprimeix à las societats y als individuos; ell, en fi, ho embolicará tot... *ad majorem Dei gloriam*.

Lo convent de Loyola es un dels primers *criaderos* de aquesta rassa, que si no se li posa algun dia 'ls peus à rotllo, s' apoderará del mon.

Allà, entre 'ls esplendors del deliciós vall de Azpeitia, tenen un dels séus nius principals aquests aucells de presa.

P. DEL O.

LA CARBASSA

A mon ben volgut amich Hipòlit Cardona Bravo

Es fruyt tant *acreditat*,
que 'l coneixen molts de sobras;
grans y petits, rics y pobres,
lo tenen saborejat.
Mes jo que perjudicat
n' he sortit un xiquet massa,
avuy que no sé 'l que 'm passa
vull ma desditxa contar,
y únicament demostrar
lo meu odi à la *carbassa*.

De veure aquest mon estrany
tenia ganas, y ab manyas,
ignorant cosas estranyas,
vaig sortir del meu afany.
Prompte vegé 'l desengany
que quan naixém ja 'ns abraça
y faltanme la catxassa
vaig fé un rato 'l ploraner,
per 'ber nascut à un carrer
que porta per nom *carbassa*.

Desde allavoras à mi
lo viurer m' era una pena,
'm lligava una cadena
que va unida ab lo sofrí.
Y per pega 'l meu padrí
(un home de mala rassa
que mereix una mordassa.)

un dia deya á la gent
que lo meu cap, l' insolent,
se semblava á una carbassa.

Jo no hi veyia, disgustat
vaig seguir 'l curs de la vida
veyent per tot la mentida
burlantse de la vritat.
Vivia molt cap-ficat,
veyent ab salut escassa
que 'ls meus pares á la trassa
no podian ni menjar,
tenintme que alimentar
tant sols d'arrós ab carbassa.

Mudantse la situació
de casa, sense avisarme,
lo meu pare va posarme
á un estudi bastant bo,
y allí en mans de la instrucció
anant de un premi á cassá,
al fer exámens á classe
volguent quedar com un ho-
me,
vaig endurmen lo diploma
que du 'l títol de carbassa.

Sent mes gran, sense cap
vici,
y sapiguent treballar,
vaig un dia demanar,
á una noya que te ofici.
Son pare qu'era un ximplici
s' ho va pendre tant á guassa,
que ab una actitud que glassa,
sense veure 'l meu intent,
obcecat, incontinent
va donarme una carbassa.

Indignat, veyent que lliurer
no 'm deixava 'l fruyt aquell,
rondavan pel meu cervell
ideas que fan poch riurer.
Y al intentar, tip de viurer,
matarme á un recó de plassa,
vaig ferho ab tant poca trassa,
vaig tenir tant mala sort,
que fins ab alló, la mort
va donarme una carbassa.

Encare avuy sens volgué
al pensarhi 'm don mareig,
sols per tot carbassas veig
y estich de carbassas plé.

Senyor Director, vosté
que versos sovint repassa
vosté que alguns ratos passa
llegint molt bó y molt dolent,
sigui una mica indulgent,
no 'm dongui una ¡ay! carbassa.

J. ALAMALIV.

ARISTOCRACIA DE CIRCO

Tota la premsa n'ha parlat y no hi ha, donchs,
que entrar en detalls sobre 'l fet. La baronesa de
Rahden, artista que últimament treballá aquí á
Barcelona, s' havia traslladat á Fransa contracta-
da en lo Circo de Clermont. Son marit, empipat
ab un fulano, militar dinamarqués, que la perse-
guia, pert un dia 'ls estreps y mata al infatigable
seguidor de la amassona. Enterran al dinamar-
qués, lo marit va á parar á la presó y la artista
continúa exhibintse en lo Circo de Clermont com
si res hagués succehit.

UNA IDEA PRACTICA



Si tornava el mirinyach,
¿no 'ls hi sembla que sería
molt útil en los colegis
hont s' ensenya geografia?

¿Es aquesta la historia, sumariament explicada?
Donchs continuém.

Hi ha en aquesta classe de crims una particula-
ritat que mil cops m' ha cridat l' atenció.

Ella sempre, sempre es bellíssima: no sembla
sinó que sense aquesta circumstancia 'l fet per-
dría tot lo séu atractiu.

¿Un marit mata á la séva senyora per fas ó per
nefas?

En la crónica que al fet consagran los periód-
ichs no pot faltarhi la frasse de reglament:

«La víctima era hermosísima.»

¿Se troba una xicota assassinada per una má
desconeguda?

«Era una noya dotada de extraordinaria be-
llesa.»

¿Dos homes se menjan vius per una dona?

«Ella es lo que 's diu una arrogant mossá...»

Algo d' aixó ha succehit ab la baronesa de Rah-
den.

Un diari afirma qu' encara que una mica pan-

sideta, conservava restos de sa passada bellesa.

Un altre diu que la séva figura tenia un encant especial que avassallava 'ls públichs.

Sa mirada—llegeixo en un altre—era irresistiblement fascinadora.

Pero—nótinho bé—tot aixó no ho han dit fins que la mort del oficial dinamarqués ha convertit à la baronesa en heroina d' un drama *passional*.

¿Qué hi ha de veritat en aquestas manifestacions de galanteria noticiera?

* *

A primers de Maig d' aquest any un servidor de vostés s' estava assentat davant d' una taula del café del *Circo Equestre*. Més enllà hi seya una senyora. Anava sola y, com jo, prenia café.

—Miri—va dirme 'l mosso, com fentme una gran confidencia—¿veu aquella senyora? Es una baronesa que ara treballará al *Circo*: la baronesa de Rahden.

La veritat, y que 'm dispensin ella y ell—sobre tot ell, qu' es qui tira tiros:—al sentir al mosso vaig plantarme á riure.

—¿Aquesta senyora es baronesa?... ¡Fugi, home!

—Si senyor—insisti 'l bon xicot, com qui está segur de la cosa:—es una baronesa *de debó*, que munta molt bé á caball y que diu que ha corregut tots los circos d' Europa.

Siga que un hom no s' ha rossat gayre ab la aristocracia, siga que 'l títul de noblesa sembla encloure certa superioritat sobre 'ls que gastém sanch de vulgaríssim color vermell, vaig posarme á examinar á la senyora baronesa ab verdadera atenció.

Lo resultat del exámen—y torno á demanar perdó als interessats—va ser no gayre favorable al género humá que gasta blassó y pergamins.

Encara 'm sembla que la veig. La paleta d' un pintor no ha donat may las variadas notas que en lo seu traje lluhían. Duya faldilla verda, cos vermell, sombreret blau y, escampats per tot arreu, llassos y coloraynas de tots los tons y matissos imaginables. Un verdader papagayo.

Aixó per lo que toca á la indumentaria.

¿Y la dóna, considerada físicament?

* *

Agafin una canya de pescar, tréguinne una fotografia y tindrán lo retrato de la baronesa.

Tot lo que 's diu de la magror de Sarah Bernhardt es pálit al costat de lo que hauria de dirse de la esqualida figura de la avuy famosa artista equestre.

Prima hasta la exageració y alta per anyadidura, semblava la encarnació de la quaresma. Y al parlar d' *encarnació*, m' assalta 'l dupte de si la carn entra per res en la composició d' aquella perxa humana.

De la séva bellesa, present ó pretérita, no 'n diré res: sols faré notar que aquí, ahont los periódichs ilustrats donan lo retrato de tothom, sobre tot tractantse de senyoras, no n' hi ha hagut—que jo sápigam—cap que 'ns haja fet coneixe 'l d' ella.

Ara, en quant á la *fascinació irresistible* dels séus ulls—de que han parlat los cronistas—ho confesso ingénuament; no vaig notarla. Potser es que un hom no hi entén ó que per sentir aquesta fascinació s' ha de ser una mica dinamarqués.

* *

Que muntava molt bé á caball, que saludava ab certa gracia, que...

Si senyors: en tot aixó no hi tinch res que dir.

No soch périt en materias hipicas, ni m' agrada rebaixar lo mérit artístich de ningú.

L' únich que m' hi proposat es desfer la llegenda que s' está formant alrededor de la figura d' aquesta senyora.

Aquesta es la veritat *verdadera*, y tot lo demés—com diu *Clarín*—son quéntos.

UN QUE L' HA VISTA.

UNA SERENATA

Lo cantayre arriba al peu de la finestra de son amor, trempa la guitarra, obra la boca y deixa anar aquesta cansó.

Niña de los negros ocos
abra un xico el finestron;
sal y no muestres enocos,
sal niña por compeción

Sal, sal.

Sal un xico que te *aspero*
sal un xico niña *harmosa*,
y *beberás* que *ta quiero*
por lo *dulce* y *canderosa*.

Sal, sal.

Sal, no te 'n *donguis vergueña*,
sal niña que yo te guro
que no 't pinto la *cigüeña*:
mi *amort* es puro, muy puro.

Sal, sal.

Sal y no *ceyas* ingrata,
sale niña por *pieda*,
mira que l' *amort* ma mata,
sale pues por *carida*.

Sal, sal.

Sal de Cardona, noya
qu' es lo que val.

(Sala la niña, y el sielo se hasa oscuro.)

Ja *haz surtido*, y las *estrellas*
de *rubort* se han *amagado*;
á *hermuzura* totas ellas
se ve que las has ganado.

Ay, si.

Hasta la lluna se *asconda*;
ahora irá á *trovar* al sol
pa dadirle que aquí es *donda*
hay l' astro de mas estol.

Ay, si.

Sin *estrellas* y sin lluna
está el *sielo*, y no m' apuro
que tus *ocos* por fortuna
hasan claro tot lo oscuro.

Ay, si.

A las *fuescas* yo *ta veo*
ta veo quan mas *fulgort*
y aumenta mas el *daseo*,
el *daseo* de mi *amort*.

Ay, si.

que yo te quiero niña
te quiero *muy*.

(La niña se enfada y tanca la finestra de golpe.)

Serrando asi la ventana
me has dado el golpe en el alma.
¡Eres *niña* muy tirana!
tu m' harás perder la calma.

Ja ho sabs.

Verás como de hoy *alanta*
ya no haré nada de bueno

PROGRÉS FI DE SIGLE



Ja que' veu que aquesta *industria*
va prenent tant increment,
¿cóm diable no la estableixen
d' un modo *digne y decent*?

yo tan alegre y *campanta*
haré vida de sereno.

Ja ho sabs.

Apesar de tu descaro
yo no te podré olvidar
qu' *haga oscuro qu' haga claro*.
yo aquí te vendré á cantar.

Ja ho sabs.

Desir podrás á la fin
cuando ya me veas mort,
que, tocado del *magin*
por tu murió un *trovador*.

Ja ho sabs.

por no escuchar mis *lamentos*
voy á ca 'n taps.

(El *trovador* acaba el canto y
se 'n va porque *comienzan* á
caer gotas.)

LLUIS MILLÀ.

LLIBRES

Colecció de treball literaris, de ROBERT ROBERT; volúm quint de la *Biblioteca popular catalana*.

Molt es d'agrahir lo pensament que ha tingut l'editor d' aquesta biblioteca; formar una colecció de treballs del gran escriptor català es satisfer una necessitat que tothom notava y ningú procurava omplir.

Desde avuy los artículos dispersos del notable humorista y pintor de costúms se trobarán reunits en un tomet simpátiç y agradable, com tots los que ha publicat aquesta biblioteca.

Del mérit d' aquests articles no 'n parlém. ¡Son de 'n Robert Robert! Ja está fet lo séu elogi.

El triunfo de la justicia, antes *Un mercat esquerat*, comedia en dos actes y en prosa castellana, per D. PERE LLADÓ.

Com á comedia y com á *mercat*, li va molt millor lo según titol que 'l primer.

Suposém que l' autor s' haurá proposat fer riure; si es aixis, pot tenir la seguretat d' haverho conseguit.

Aixó si; maliciém que per aquesta via no arribará may á ser académich de la *Española*.

X. X. X.

SOMNI

Ahir á la mitjdiada
vareig dormir un xiquet,
y, cosa no acostumada,
com si fos cosa pactada
vaig tenir lo somni aquet.

La plassa era plena
de lo bó y millor,
paraguas y vanos
se 'n veyan per tot.
Sortí la quadrilla
tot seguint lo só
d' aquella musica
de bombo y trompón.
Saludan ab forma
al noble senyor
que ocupa lo palco,
que sempre es bunyol.
La clau los hi tira
donantse molt tó,
la toma un dels pinxos,
la lidia empezó.

Sortí un hermós toro
de negre color,
y 'ls músichs esclatan
en bélich acorts.
Lo toro voltava
corrent sempre foll,
buscant ab deliri
algun picador.
Valents y grans mestres
d' un art tant hermós,
aquests l' aturaban
d' un cop de punxó.
Aixó no bastava
perque aquells dos corns
del caball las... pessas
fessin sorti al sol.
Sortiren uns altres
ab altres punxons
enramats ab cintas
ab llassos y flochs,
que al clatell clavaban
del toro fogós,
esperantlo tiesos
sens coneixer por.
Pró 'l que va alcansarne
la gran ovació,
fou lo primé espasa.
¡Redéu! ¡Quin valor!
Quan davant la fiera
tot inflat y roig
l' home va plantarse,
jo vaig quedar groch.
Un crit d' estranyesa
va sortir'm del cor.
Crech vaig desmayarme
¡vaya! ¡si senyors!
Y, veurán com era
certa ma emoció,
puig vaig reconeixer
al nou matador
y era ¡quí ho diria!
no tinch prou valor!
no es cap broma.... era....
lo nostre rector.

Desde llavors que lo méu cap rumia
causantme tot aixó grans desesperos,
puig voldria saber com ho faria
per canbiars' la corona que tenia
per la qua que portan los toreros.

PISTACHO.



TIVOLI

Alternant ablas obretas curtas del repertori, *Miss Helyett* y *El húsar* son los plats forts que fan lo gasto casi diari.

Sembla que ara al segon acte d' aquesta última obra s' hi anyadirá un quadro nou, de maniobras militars, escrit pels propis autors, estrenantse ab tal motiu una decoració pintada pél senyor Vilumara.

CATALUNYA

Los Omers han caygut de pens. Lo séu *Viaje á Suiza* continúa atrayent la mateixa concurrencia

que 'l dia del estreno, y no son pocas las personas que quan ja l' han vist hi tornan, perque s' ha sapigut que 'ls famosos gimnastas cada dia introduheixen en l' obra algun treball nou, alguna nova calaverada.

Si la empresa 's vol atener á lo que va anunciar, no més farà 'l *Viaje á Suiza* quinze dias; pero si tracta de satisfacer la curiositat y 'ls desitjos del públich, ja cal qu' esborri aquest *quinze* y posi en lo cartell algun número més avansadet.

CALVO-VICO

¡Gracias als sants... y á la *Fulla*, qu' es casi bé la que ho ha promogut tot! Ja ha arribat la célebre *Bella Chiquita*. Y no solzament ha arribat, sinó que ja ha exhibit los séus mérits y las sévas gracias.

¿Qué 'n dirém?

En la nit del *debut*, molta gent, molt barullo y molta curiositat.

De son treball, n' hem parlat y sentit parlar tant á tothom, qu' es impossible anyadir á lo que tothom sab una sola impressió nova.

La *Bella Chiquita* es una celebritat de circumstancias: la *Fulla* li ha aixecat lo pedestal.

CIRCO EQUESTRE

En tot lo que va de temporada—y aixó que ha sigut larga y 'ns ha ofert artistas y espectacles de verdader mérit—no s' havia vist en lo *Circo* res tan notable y extraordinari com lo domador Mr. Veltran y 'ls séus lleons.

Aquests son sis—tres *matrimonis*—y n' hi ha algun qu' es un hermós exemplar de la séva especie. Acompanyan als lleons dos gossos danesos que s' poden posar dignament, y 's posan, al costat dels reys del desert.

Lo que 'l domador Veltran, que per més senyas sembla qu' es espanyol, fa ab aquests animals, es més facil creureu veyentho que sentintho explicar. Hi ha un lleó que salta la corda, un altre que camina en velocípedo, un altre que 's passeja en un cotxet rumbejant manto y corona.

Una de las sorts que més sorprenen es lo *banquete*. Lo domador s' assenta á taula rodejat de totas las fieras y allí, en amable companyia, menjan tots junts, com podrian ferho set amichs en la sala d' un restaurant.

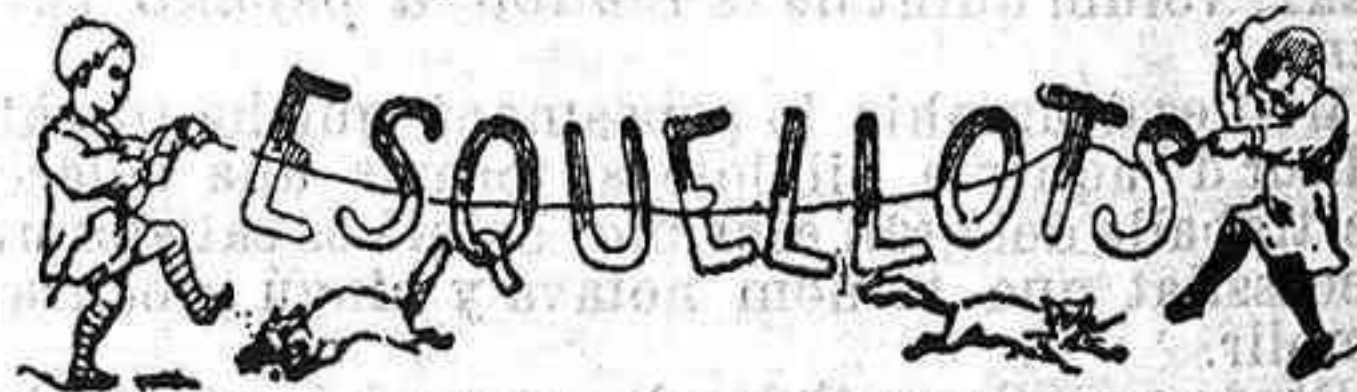
Los lleons treballan dintre d' una gran gabia circular, que s' arma en un santiament dintre de la pista. De modo que alló que deyan de la *llibertad* era broma: es una especie de llibertad á la espanyola, ab gabia y látigo.

Pocas vegadas com aquesta pot dirse ab tanta veritat que la empresa del *Circo* ha trobat una mina: tot Barcelona anirá á veure á M. Veltran, als séus lleons y als séus gossos.

Una advertencia: aquests no portan bossal.

¿Ja m' han entés l' intenció
los senyors del carretó?

N. N. N.



—¡*Fulla* alerta!

—¡Alerta está!

¿Si? Pues escolti. Diu un periódich de Sevilla:

«Del hospital de S. Carlos, de S. Fernando, se ha fugado—escolti bé—se ha fugado la madre de

AJUNTAMENT DE BARCELONA—SESSIONS CAMAMA.



—Senyors: no fan mes que omplirme la Casa gran de papé.

—¿Y qué?—Que aixó cria *ratas* y no 'm deixa escombrar bé.

la caridad sor María, con el topiquero de dicho hospital.»

¿Qué li sembla?

¿També la atribuirá als efectes de la premsa impia aquesta fuga?

Jo la atribueixo al salero
que deu tení el topiquero.

De tots modos, venerable *Fulla*, tinch l'honor de comunicarli la noticia pèl seu coneixement y efectes consegüents.

Lo sindicat dels gremis afectats per las patents d'alcohols va per aquests mons de Déu fent atmósfera contra las tals patents y buscant adeptes pera obtenir sa abolicció.

Tot aixó está molt bé; pero lo que no ho está tant y á molta gent extranya, es que ab la comisió hi vaja un individuo que fins no fa gayre ha format part del Ajuntament de Barcelona y que va haver de dimitir... per motius qu' ell se sabrá.

Pobles, recordéuvos sempre
d'aquesta declaració:
no us fiheu de las paraulas
de qui ha sigut regidó.

Regidor... de certa classe.

Y ara que 'm trobo ab gent d'aquesta entre mans.

Al aprobarse l'altre dia 'ls comptes del palacio real del Parch, un concejal barceloni va dir que votava en pro porque no creya que la cosa fos politica.

Té moltíssima rahó.

Votar aixó no es polítich: al contrari, es sumament impolítich.

Sobre tot quan un se diu republicá.

¿Volen una pinzellada d'aquellas que pintan l'estat de la época?

Llegeixin:

«Lo diumenje passat en la caixa d'ahorros de Barcelona van entrarhi 72 mil pessetas y van surtirne 79 mil.»

A aquest pas, dintre de poch temps, á la caixa d'ahorros no més hi quedarà... la caixa.

¡Oh piadós, religiós y rumbós Ajuntament!

Las monjas Arrepentidas pagan cada tres meses, en concepto de consums, 44 pessetas ab 60 céntims.

Y la nostra corporació municipal, porque no 's puga dir que deixa de cobral'shi 'ls consums, los cobra, en efecte; pero en compensació dona cada tres meses la cantitat de 44 pessetas ab 60 céntims á las pobretas monjas en concepto de limosna.

¿Per qué no 'ns los ta á nosaltres aquests tractes?

Nosaltres es veritat que no som monjas, pero somarrepentits.

Si senyors, ens arrepentim d'haver tingut fé en los individuos que forman aquest ajuntament.

Un noble d'Hungría, donant probas de tenir molt bon sentit, acaba de contraure matrimoni ab una mestra de poble, molt pobre, pero molt honrada, molt intel·ligent y molt guapa.

La aristocracia húngara al saberho, diu que s'ha escandalisat de mala manera...

Verdaderament lo fet es escandalós.

Lo noble en qüestió s'havia d'haver casat ab una pendatxo qualsevol, tonta... ó altras cosas pitjors, pero que hagués sigut condesa ó duquesa.

Llavors los nobles l'haurian aplaudit... y hasta potser anirian á passar alguns ratos á casa seva.

Lo regidor Sr. Poggio, qu'era vice-cònsul de Turquía á Barcelona, ha sigut declarat cessant pèl govern d'aquella nació.

¡Ay, senyors turchs, si 'ns volguessin fer un favor! ¿No 'l podrian declarar també cessant com á concejal?

¿Qué 'n seria llavors per nosaltres de sublime... la *Sublime Porta*!

Avuy á las deu del vespre en lo local de *La Llu-manera* (Estrella, 2), tindrà lloch un ball, ab lo que s'inaugurarà la temporada d'hivern. Lo desempenyo del programa está confiat á una reputada orquesta.

Assegura un telégrama que al entrar lo senyor Alsina, de la *Lliga de Catalunya*, á la capital de Galicia, lo govern havia pres un gran luxu de precaucions militars.

¿De debó? ¿Volen dir que 'l govern no le toma el pelo al senyor Alsina?

A Burdeos hi ha hagut un xoch de trens, del qual únicament n'han surtit ilesos los cotxes de primera classe.

Apa, *Brusi*, que la ocasió es magnífica pera repetir alló:

«Afortunadamente los coches destrozados eran de segunda y tercera.»

Diu un diari:

«Ha arribat á Cartajena un opulent árabe Belhadri Smain Mostefá, conseller municipal d'Orán, que descendeix d'un dels últims emirs que governaren á Espanya.

»Té en l'actualitat quatre donas y tracta de contraure matrimoni ab una espanyola.»

¡Horror, terror, pavor!

¡Cuatre donas, y un'altra serán cinch!...

Decididament, convé que á Orán s'hi estableixi á corre-cuyta una delegació de la *Fulla*...

Encare que... escoltin. Potser no hi ha necessitat de castigarlo.

Si 'l pobre Smain Mostefá té tantas sogras com donas ¿no 'ls sembla que ja está prou castigat?

Sabadell ha enviat á Monserrat una comitiva de 300 pelegrins.

No en va aquella ciutat es la primera exportadora de llana de Catalunya.

La vetllada lírich-dramática que tenen projectada varios escriptors y artistas de la escola moderna, tindrà lloch lo próxim diumenje, dia 10 del corrent, en lo teatro del Prado de la vila de Sitjes, baix lo següent programa:

1.^{er} Lectura de poesias. Varios fragments musicals pera piano y violoncelo per los senyors Quintas y Pujals. Un *Cuarteto* d'Enrich Morera, dirigit per son propi autor.

2.^{on} Dos pessas pera violoncelo y piano per los senyors Pujals y Quintas. Estreno del gran *quinteto* de César Franck, dirigit per D. Enrich Morera y desempenyat per los senyors següents: Senyor Ruiz, 1.^{er} violí; Sr. Pujals, violoncelo; senyor Puigjaner, viola; Sr. Sala, 2.^{on} violí, y Sr. Quintas, piano.

3.^{er} Estreno en Espanya del drama del poeta belga Maurici Maeterlink titulat: *La Intrusa*, en

qual representació pendrán part varios literats y artistas de nostra capital. La obra se posará en escena ab tota propietat, estrenantse al efecte un decorat exprofés.

Los senyors que tingan encarregadas localitats podrán passar á recullirlas desde avuy divendres en l'administració de *La Vanguardia*, *La Publicidad*, *L'Avençs*, en lo Saló Parés, y en aquesta redacció de LA ESQUELLA, Rambla del mitj, 20, Llibrería.

Los periódichs han publicat la llista dels representants estrangers que han de pendre part en lo Congrès literari pròxim á celebrarse á Barcelona.

La major part d'ells son casats.

Y la proba de que ho son es que venen acompanyats de las sévas respectives mullers.

* *

Es molt agradable que aquests senyors vingan á rebre 'ls pochs ó molts obsequis que la ciutat de Barcelona 's proposa tributarlos fent partícipe d'ells á las sévas dignas esposas.

Aixó té ademés un' altra ventatja que trascendeix á la pau dels matrimonis. Anant sempre junts ells y ellas, no hi ha perill de que surgeixin enfadosas qüestions de zelos.

* *

Pero ara pregunto jo: ¿per quin motiu los congressistas que tenen sogra no han de portarla?

Venint ab la sogra *las discussions* resultarian molt més vivas y animadas.

Ja ha sigut venuda á pública subasta l'hermosa plassa de toros del carrer Pergolesse de París.

En ella s'hi varen dar algunas corridas ab éxit regular; pero com á corrida cap com la darrera.

O siga l'adjudicació de la plassa als millors postors.

* *

Y la proba es que d'ella se n'han fet dos lots, enagenantse l'un per 160,000 franchs y per 270,000 l'altre.

Per compendre la pèrdua que aixó significa bastará saber que 'l ferro únicament empleat en la construcció costá la friolera de 900,000 franchs.

Quan D. Manuel Girona s'enterí de aquesta noticia, estich segur que dirá:

—¡Vaya una ganga que t'has deixat perdre!

Lo rey de Siam, á pesar dels disgustos que li han donat los francesos, en materia de donas es un dels més afortunats de la terra.

Oficialment no 'n té més que dugas; pero las dugas reynas están assistidas per vuitanta vuit damas, del harém, y 'l rey Khoualonnorn espigola per aquell camp d'hermosuras, á la mida del seu gust.

La proba es que aquestas vuitanta vuit donas, á horas d'ara li han donat la friolera de 72 fills.

Y 'ls que anirán venint.

* *

Y com siga que 'ls seus antecessors han seguit los mateixos procediments, lo rey de Siam té una cinquantena de germans y doscents vintisis oncles y nebots.

Un dato curiós.

Per fer moure las bocas de una casa real tan exuberant, lo monarca siamés ha de sostenir un personal de doscents cuyners.

Aixís se comprén que entre uns y altres al poble de Siám se 'l menjin de viu en viu.

VELOCIPEDIA UTIL



—Diu que prompte las criadas anirán així á comprar.

—¿Per ser més aviat á casa?

—Mes aviat... á festejar.

Per efecte de las humitats y las plujas s'ha en-sorrat lo Museo provincial de Valladolid.

Dintre de aquest establiment s'hi guardavan no pocas preciositats, que de aquesta feta han quedat convertidas en una verdadera truita.

Ara falta veure quin dia succeheix una cosa per l'istil en un' altra casa que jo sé y que també está plena de goteras.

¡Y cuidado que ja fa algún temps que 'l barómetro senyala pluja de trabucassos!

Una de las maravellas de la Exposició de Chicago es una máquina, per medi de la qual se texeix la roba que un desitja vestir, combinantse la mostra á gust del consumidor: immediatament la roba teixida queda tallada y cusida, casi á punt de acabar.

De manera que 'n pochs moments un pot disposar de un *traje* complet, primorós y elegant.

* *

Y á pesar de tot no es aquesta encare l'última paraula de la mecánica aplicada á l'art de la sastre-ria.

Per mí no anirém bé fins que s'inventi una máquina de no pagar al sastre.

Aquells que precomiaven l' idea de qu' Espanya 's convertís en una immensa vinya, fassinse càrrech dels datos següents:

A Segarda 'ls 16 litres de mam se venen à 25 céntims de pesseta.

Y à Los Arcos (Navarra) los pajesos cambian una carga de ví per una carga d' aygua.

Aquests datos certs y positius demostran que 'ls preconisadors del lliure cambi no sabian lo que 's pescavan.

A un pajés li preguntavan:

—Diguéu, Toni: ¿cóm es que al porch que criéu l' un dia li donéu menjar que casi s' enfitia y l' endemà 'l feu dejunar, no donantli res enterament?

—Es una nova invenció meva—respón en Toni.
—Fentli fer un dia de gras y un dia de magre, cría una cansalada viada que dona gust de veure.

En un teatro, durant un intermedi.

Una florista persegueix à un senyor que porta del bras à una dama.

—Aquest pomet de rosas thé per la senyora.

Lo senyor fa 'l sort.

—Potser s' estimará més aquests clavells.

—No 't cansis, noya—diu al fi 'l senyor—la prens per un' altra: la senyora es la meva dona.

A Oyarzún (Guipúzcoa) tenen un capellá molt fi de sigle.

Vegin si als rectors de Catalunya 'ls convé imitarlo, y serán també rectors fi de sigle com ell.

Es lo cas que convertintse 'l tal reverendo en un verdader empresari de funcions místicas, ha obert un abono mensual, al preu de una pesseta, que pagarán tots los devots que vulgan presenciarlas desde 'l cor.

* * *

No desconfio de veure que las iglesias farán la competencia als teatros, que com tothom sab, son verdaders caus de perdió.

Y à tal efecte, en totas las iglesias hi haurá butacas, assientos fixos, palcos y sobre tot paradís.

Per si algún regidor aspira à aumentar la colecció zoológica del Parch, aquí va una tarifa del preu que tenen las fieras, segóns un intel·ligent negociant francès:

Un hipopótamo val 25,000 franchs; un lleó 5,000; un bon elefant de 6 à 12,000.

Las serps están de baixa. Serps que avants se cotisavan de 125 à 250 franchs, actualment poden adquirirse per 50.

Los lleoparts costan 750; las panteras negras de 1,000 à 1,500; los jaguars de 800 à 2,500; un bon os polar uns 1,000, y un os negre de América de 250 à 500.

* * *

No deixa de cridar-me l' atenció qu' en la precedent tarifa no hi figuri la sogra.

Que 's una de las fieras més terribles.

Jo 'm faig l' ilusió de creure que si no hi figura será degut també à ser una de las més caras.

A Santander un jove va obsequiar à un seu company ab un puro de 15 céntims.

Y succehí lo que vaig à referirlos.

Lo puro al principi costava molt de tirar, per més qu' en xuclarlo hi emplehés tota la forsa de una bomba aspirant.

Pero al últim, tirá massa y tot.

Figúrinse que fins va tirar una especie de cohet ab lo seu petardo corresponent, socarrimant las cellas y la barba del pobre fumador.

Y no digas res, porque si 'l govern se 'n entera, 't fa pagar lo cohet ó 't fa agafar com à petardista.



La poesia bucólica
será cantar la natura;
pero, amigo, qui la canta
bucólicament dejuna.

Que passin gana 'ls poetas
à mi no m' estranya gens,
puig tinch per cosa impossible
cantá y menjá tot à un temps.

Pera ser un bon poeta,
lo essencial, lo més precis
es saber pulsar la lira
y cantá 'ls goigs de Sant Prim.

Diu que hi ha quatre elements:
ayre, aygua, foch y terra;
pero sens diners, fins l' ayre,
aygua, foch y terra 's negan.

L' amor, com tot lo demés,
quan més la distancia aumenta,
se vá tornant més petit
fins que à la fi no 's pot veure.

No diguis pillo à ningú
per més que 't sobri 'l motiu,
que las vritats son amargas
per qui las sent y las diu.

P. TALLADAS.



Davant de la sala de lo criminal de l' Audiencia, un advocat d' ofici s' esforça en defensar al seu client y diu:

—Jo prego à la sala que se serveixi absoldre al méu defensat. Es cert que se li atribueix la comissió de un furt; pero consideri la Sala qu' es encare molt jove, y que dadas las inclinacions que demostra, no ha de faltar al tribunal ocasió de rescabalar-se, condemnatlo un altre dia al presidi y fins si m' apuran diré qu' enviantlo al pal.

Un banquer molt conegut entra en una botiga à pagar un compte insignificant.

—Pero D. Miquel—li diu l' amo de la botiga—no corria tanta pressa porque tingués de molestar-se. Lo banquer ab sorna:

—No es molestia... vol callar... Y además podia haverme escapat al estranjer sense pagar.

LAS DONAS DE PARIS



La Clem.

Fot. Reutlinger.—Paris.

Una artista del *Teatro libre*. Avants treballava à *Varietés*: M. Antoine la va treure d' allí, portantla al seu teatre, y despres... despres à casa d' ell.

L' amo de la botiga ab gran ingenuitat.

—Vaja, home, vaja: ¿per quatre tristas pesetas fugiria al extranjer?

Enviudà per quatre vegadas una senyora y posà aquest anunci en un periòdich:

«D. Luis Rocatallada murió el 27 de Marzo de 18. 6.

«D. Antonio Ribas, el 15 de Mayo del 80.

«D. Pedro Balasch, el 8 Noviembre del 85.

«Y D. Tomás Cuch, el 10 del corriente.

«La viuda de todos ellos ruega à sus amigos que encomienden à Dios sus cuatro almas.»

En un judici oral se presenta com à testimoni una senyora ja *jamona*, à la qual lo president li pregunta:

—¿Quina edat té vosté, senyora?

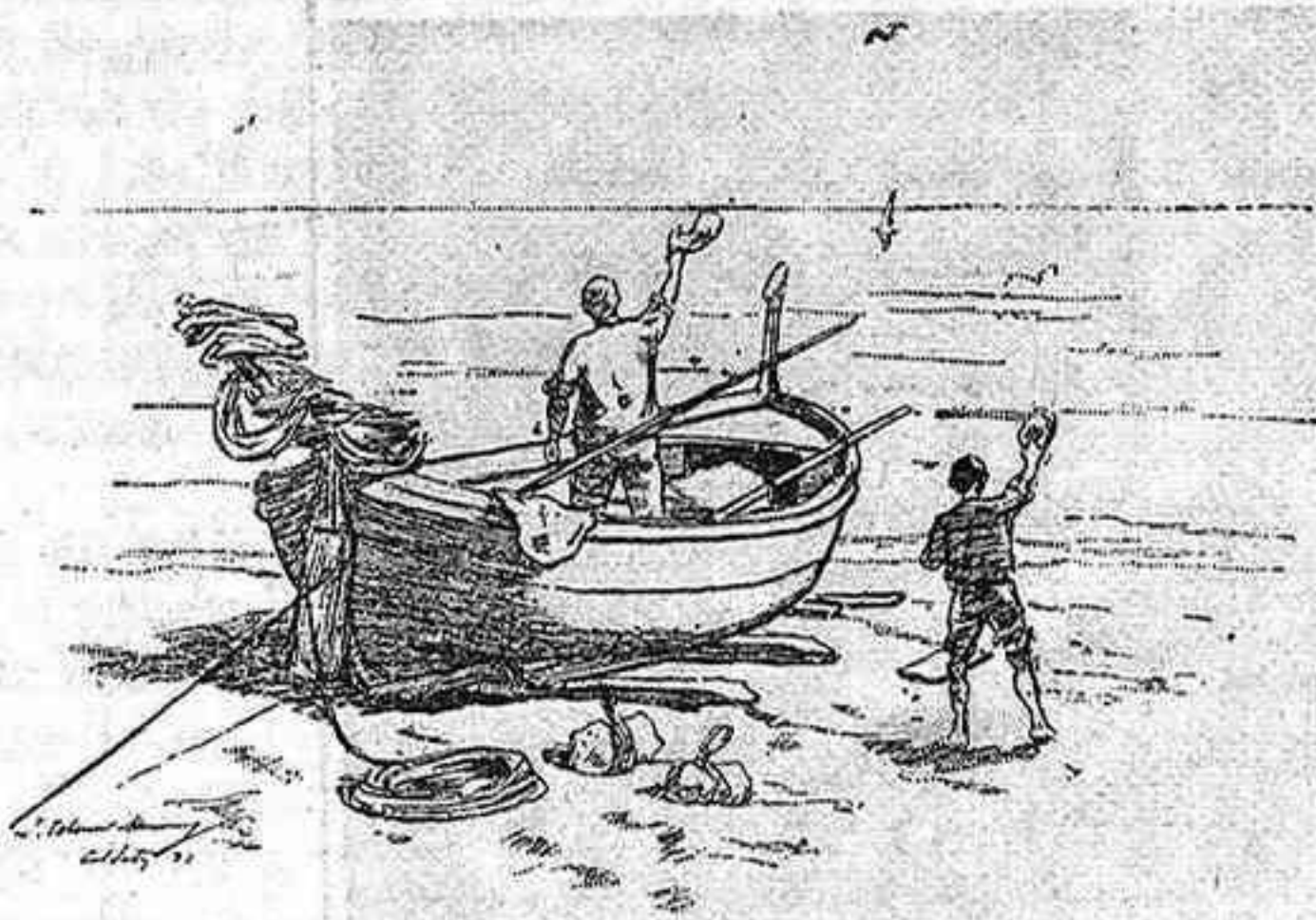
Y ella respón:

—Als senyors del tribunal no tinch cap inconvenient en dirlos'hi; pero avants suplicaría al senyor President que fes desocupar la sala.

Un estudiant està examinantse de Quimica, y 'l professor li pregunta:

—Ademés del cloruro de sodi ¿qué més s' hi troba en l' aygua del mar?

PLATJA DE CALDETES



Apunte del natural
fet en l' época estival.

L' estudiant, després de gratarse 'l cap una es-toneta, respón:

—Llagostas, llagostíns, llobarros, llussos y al-tres peixos.

En una taberna:

—Mestre—diu un consumidor—aboqueume un vas de vi.

Una vegada li han servit, paladeja 'l primer glop y pregunta:

—¿Ja es ben cristiá, aquest mam?

A lo qual lo taberner respón:

—Aixó si que puch molt ben assegurarli. Veji si es cristiá, que jo mateix li batejat.

VENTATJAS DEL QUE VA SOL

DECIMA

No 's baralla ab son company
ni s' atura sens volguer,
pro en cambi, si així ho vol fer,
aturat hi passa un any.

No ha de rebrer cap regany
si du 'l pas accelerat
ni si 'l du molt encalmat,
ó pren tal ó qual camí,
y jamay se li pot dí
que va mal acompanyat.

JOSEPH NARIPA.

ACUDITS

Un pare escrigué una carta á un séu fill qu' es-tava ausent, dihentli:

«Sabrás que he tingut noticia de lo molt derrot-xador qu' ets, de manera que si 't pogués enviar una pallissa per correu, ja ho hauria fet. En cam-bi la téva mare, sempre indulgent, t' envia un bit-let de deu duros sense que jo ho sápigam.»

RAMON FERRIOL.

A ca 'l ataconador:

—Diu la mamá que posi tacóns á n' aquestas botinas.

Lo pegot, després de mirarlas de tots costats:

—Me sembla, noya, que haurás prés malament

lo recado. Lo que t' haurá dit la téva mamá, es que posi botinas á n' aquests tacóns.

U. Q. N.

L' altre dia vaig preguntar á un gilano ahont comensava 'l camí per anar al Cementiri nou, y 'm va contestar:

—Per anar al Cementiri nou, ha de comensar per morir-se.

P. COCA.

Se presenta un individuo en un establiment de begudas, y al entrar diu:

—Donguim una cosa per beure.

Y l' amo li respon:

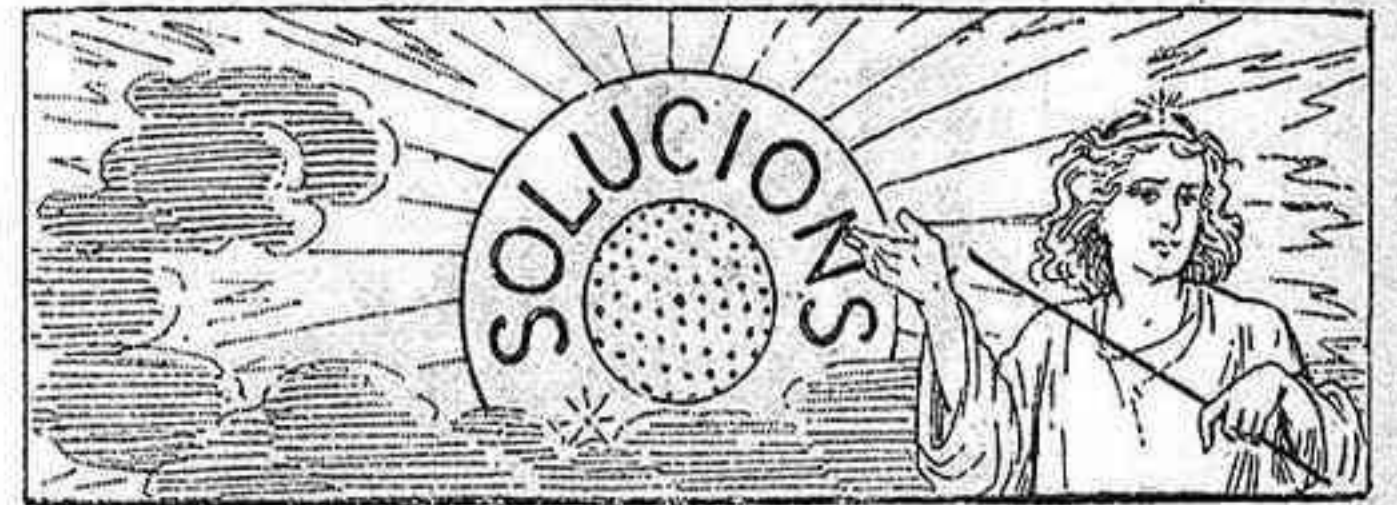
—¿Vol un ou?

UN A. VENDRELLENC.

Preguntavan á un home casat y bastant sort quants fills tenia, y ell creyentse que li pregunta-van pels anys, respongué:

—Ahir ne vareig fer cinquanta dos.

E. LLOC.



A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.^a XARADA.—*Mirada.*
- 2.^a XARADA-ENDEVINALLA.—*En-negre-hi-das*
Lo sol,
- 3.^a TRENCA-CLOSCAS.—*La estrella de los salones.*
- 4.^a TERS DE SÍLABAS.—GAR LO PI
LO LI TA
PI TA RRA
- 5.^a LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Puigcerdá.*



CONVERSA Y ANAGRAMA

—¿Qui total á comprá arrós á ca 'l adroguer Davit?

—Si no t' ha de saber greu, pot total lo que tu has dit.

PEPITO RAYO.

TRENCA-CLOSCAS

NOY, NO MES DE TRES MIL.

Formar ab aquestas lletras lo títul de una pessa catalana,

P. GIRÓ Y B. DE V.

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona.—Correu - Apartat, número 2.

NUESTROS MILITARES

por FRADERA

Album con 25 láminas al cromo

Pesetas 1'50



LO QUE DEBE HACERSE

POR EL

CONDE LEÓN TOLSTOY

Un tomo 8.º Ptas. 3

LA MONTSERRAT

NOVELA DE COSTUMS DE NOSTRE TEMPS

Un tomo 8.º Ptas. 3

LOS TRES MOSQUETEROS

por ALEJANDRO DUMAS (padre)

3 tomos 8.º Ptas. 3

RATLLAS CURTAS

POESÍAS DE

J. NOVELLAS DE MOLINS

Tomo 3.º de la Biblioteca La Catalana

Preu 2 rals

Edmundo de Goncourt

LOS HERMANOS ZEMGANNO

Traducción de E. PARDO BAZAN

con ilustraciones de APELES MESTRES

Precio 4 pesetas



LOS TOROS

ALBUM compuesto de 28 acuarelas

por D. DANIEL PEREA

Precio de la obra 20 pesetas

GUASA VIVA

por J. Pérez Zúñiga

Un tomo 8.º ilustrado por Cilla, Mecachis, Gros y Rojas.

Ptas. 3

UNA AVENTURA D' AMOR

per C. GUMÁ ab ilustració de M. Molinè

Sortirà aviat

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en libransas del Giro Mutuo, ó bé, en sellos de franqueig al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu franca de port. No responém d' estravíos, no remetent además 3 rals pel certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas

DISTRACCIONS CASULANAS



LA BOTELLA MAGICA

¿Pot ferse entrar un ou dur, dintre d' una ampolla? Si: es lo més fácil del mon.

L' ampolla es buyda: hi fican un paper encés y 'l deixan cremar al instant. Llavors colocan l' ou sobre l' embocadura de la botella (després d' haverne tret la closca) y ja no han de fer res mes.

Per la lley de la pressió del ayre, al cap d' un rato l' ou s' allargará y produhint un petit ruido, 's precipitará ell sol al fons de l' ampolla.

XARADA-ACRÓSTICH

Laura hermosa ¿vols seguirme?
 —¿Vhont vols anar?—Si vens,
 Ens n' anem á Capellades
 set ó vuyt dias.—Ya veig
 Que fas *hu-dos* d' enganyarme.
 Cn' altra volta també
 Estavas per durme á veurer
 Las fábricas de paper,
 Las covas de...—¡Calla, Laura!
 Vllavors no anava 'l trench
 Ce Martorell á Igualada;
 Estava jo sens diners;
 La pitansa era *hu-segona*;
 V can Pins lenian gent....
 —¡Tot! Aixó tot son romansos
 O bé excusas de poch pés.
 —Recórdat de....—¡Ni un tercera
 Resas de vritat! Tu 't creus
 Vgafarme! 'T *dos-primera*
 Breure rals! Bè prou que ho sé.
 —Xaya mèya, t' equivocás;
 V las pruebas....—¡Hu! no 't crech.

J. F. B.

TERS DE SILABAS

.....
 ::::

Vertical y horizontalment buscar lo nom de tres
 distints carrers de Barcelona.

PEP DE CARDEDEU.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 8.—Poble catalá
 7 3 4 7 3 6 8.— » »
 8 2 5 2 2 8.— » »
 8 4 7 5 6.— » »
 3 2 3 7.— » »
 8 2 2.— » »
 3 6.— » »
 7.—Consonant
 1 5.—Nom de dona
 2 5 8.— » »
 4 3 6 8.— » »
 1 2 3 4 8.— » »
 7 5 4 5 6 8.— » »
 7 3 4 5 2 2 3.—Poble catalá
 7 3 4 7 5 2 2 8.— » »

CINTET BARRERA Y CARGOL

GEROGLÍFICH

III

II

I

I

III

F. NOGUÉ

FILLAS DE EVA



Fot. S. B. Parrent and Sons.—New-York.

S' ha dit Celia, Lola, Elissa,
 Conxa, Matilde y Clemencia;
 mes cap nom li ha anat tan bé
 com lo que ara dú: *Ignocencia*.

Barcelona.—A. López Robert, impresor.—Asalto 63.